A.S. HALKIN 1933

[illegible] KUN 1933

פרק ששי · וי' את כל אשר עשה והנה טוב מאד · אונקלוס

כמשה מתאמדת בה' לעד שהיה כדמה

ענין המאמר · מודיע הוא השכל אשר תמנו הש"י לכלם ולבד ר' מחסדו
וכמעשה הש"י · והנה כל המעשים · חקק לכלם בתכלית התכליות ·
והנה התכלית שחק מן המבקש · זה התכלית כי אין לשאול עליו תכלית ·
והנה לכוונת שאלת התכלית · וכן שאל' דבר אם שאלת העולם בכוונתו
ראשון הכונה תכלית בעניה הוא לדור כך אבל התכלית האמתי לעולם
כמאמר הוא כה לקבל שכר כה לתת את דבריו ולקחת הדבר אשר רמנו בעתו
והנה תכלית בבריאת העולם הוא לשבחו ראשון קונו ותכלית העולם כה
להודיע תועלת ועולמות · שאמר וריק העולם · וגם הם' להודיע בלתי
כי אשר עליו לבם ויעמדו שאמרם כבבל ברזל ולא יעבר את חיו ·
וכן כל הנבראים · אבל כוונתי כי הוא לפי שהוא טוב ומטיב כמ"ש דקנה
הודו לה' כי טוב כי טוב ומלך שלו אשר אין דומה בו שלטו שהוא
טוב שיודיהו כי מאין כבד לכה ומה לא ידע בכבודו · אבל הרא' כן
הטוב הוא להודות לו וזהו טוב להודות לה' כי הטוב בעצמו מקור הטובות
מקור ומבוע השלמיות כלם · וכמו שהוא ית' טוב הוא מטיב והטוב לו
להשפיע להם ממקור השפעת הטוב · ולכך בראו לא לשום תכלית ·
ולכך כי אם גמר החסד וזהו כי לעולם חסדו בבריאת העולם · ולכך
עשה חסד משפט וצדקה עמהם חסד עם הנבראים כאמור צדק ה'
שהוא עושה טוב לרחוקים שזהו צדק ויושר משפט שעושה כן למתחייבים
ומשפטם וזהו כמו שהיו התנאים על הארץ והיו נימוסים הארץ ולקיום העולם
הסיבה הש"י ועשה כן משפט כמ"ש יקוו המים וגו' ש' ויהללו ה' כי אם גם
כי כאשר חתבונן כי אנכי שנא' על דבר המים אמ' כמו שאני חתברתי
בבריאת האדם לגעשבו ומשני קיומו מולה כן אם כמעט זה הוא משפט
ולכך הוא לנו בתחלת הבריאה שלכך גם אומרהו · ונוכל לומר שזאת הדבר
כונת ר' יצחק כאומרו לא היה צריך להתחיל התורה כו' והכונה שאם יאמר אחד
הוא שעשה שאחרים וכו' צדק וישר הוא ואינו עושה עול לשום נברא כו' כי

המשל כי נב' גר' עוד שאין המנמ' הקדמ' מתקיימין ועכשי' כיון שהכל נברא ית'
היה לבריאת הארץ   דרך הקדמ' כי לא ידבר חידושו ולכן כך
כיון שכוונת הבורא היתה בשכל ישר שנקר' אדם אם כן היה משתמש
ותמיד ׳ ונחזור לענייננו כי דרך שמשתמש תמיד משתמש ובדבר ׳
ונב' בזה לנפלאים שיוסיפו את ישר' שיעשו משתמש כמשה תחום ישתנו
כן אמונ' נ' אמ"ל או לכוונת שתקבל את התורה נ' אמונו שהנס נ'
מתוכם הוא מש' ז"ל דרך הקבלה מהשמועה והאמונה והלבו במשך
שבה ׳ אבל מכל מקו' כי אלא לתבוע משלב הנפש ישנה ככ"ו ולמו'
שהוא ארצ' והתוה' וגם משלבת הדבר במקומה שנולדה ׳ ואין צריכים
גם מאמרה ז"ל שהנו׳   ויש שידו דבר זה כמין אבל ישנו
לא שכל במשלה ומה שיכר הוא לגוף כי החוק ודקדוקם שיו יב'
כי אם כמו המנשאים כמש' הרמב"ם ז"ל ׳ ולפיכך שכר היוצר קדם
את אומ' שהוא החוק שהוא השמינית וכן כדרך ומה לכן שהש' וכלהו
יב' כמ' קדמה השמים כמו הארץ והארץ כמו השמים ושאלו אם יוצא
האדם למשלה מגלגל נבראות או לתנוך מהקדום הזה לא יאמ' עליו
שהוא קדם או החוק מהקדמה הראשונה כי אם כמו משפטו ׳ ויוכל לומ'
שלמה כוונן דעת כאו' אך שקר כי אם נ' והנה שקר יאמ' על דבר
שאינו כן אבל יכול להיות כמו מי שאומר שנברא יותר ושם גם שאין
כן האמונה אינו משמע וזהו שקר ׳ אבל כזה יאמ' על דבר שאינו
כן עדיין וגם הוא משמע כמו מי שאומר שנגלה בזה כאור שהוא מכח
המשמעות שיהיו כמה ׳ וזהו אך שקר כי אם נ' שאין שיעשו למשלה
כמגלל מאמינים ויהיה להם התמונה גדול הזה מקבל יחד ׳ ואומ' כי דבר
הוא דק מומר שאם השמים והארץ שלא נגלו בהם יב' כולל כי אם בכבוד
א' הם נעשים מולדו יב' ויש' שהם כמו נגלה והמתמיה שאינו כן נב'
היות שהם בחיים גדול ..   אז יר' שבוון למש' ז"ל על אומ' האחרון השמים כי
א"ל דבר למשך מחור להם שיתקבלו השמים שבראתם לשמשם שהוא ד' כ'
שיטו את מודרים נ' והנה מה שיש להקשו' כמאמ' הוא שברבו' מה שאמינו

השמים

השמים שכתוב וכן ז"ל אמרו שיתקבלו בשמים והלא דאמינו בשמים . ועוד
למה נקח לו שתי שמים אחד לא תמור . ולא דבהם אחרים . וכשול
בזה עם משל בענין תורה בלבבות אשר חשבון הנפש לא שראו שיתוק
חאבר המלך עם העבדים כה שיתוק נס' קם ומש' שמשו מוסר ותפשו
ול התכרו מאל רשעו למלכו כה שלא ידכו נב' שותך על פ מלאכו
יהיה לך שיתוק שאם היה בונה שיבר אותך למלאכו היה כ
למלאכו יבך . אבל הבונה כ פנו שיבר להם שלך שיתוק כך יבך
לך מלאכו שהשאר כך ול הכשפים ובחק על בחיים שאותך וכם אבל
או הסולת העצב נלחה מתוך ד' קנה עם ועבד בשם . הבונה פ בראת
העולם היה בשבור האדם שישמור התורה וזהו ד' קנה ג' באין בהמות בו
ופנו שהכל נברא בשבוך וזהו ושמשוע בני אדם ואם' ועבד בשם
שמשו לו כ מעבד החוב שיש לבם בעל יעד שעשי' אחרים גם אדם גו
משועבדים העוב ודבר משם בדברם אחרים וזהו ואשה דבר
יבלבו על' בונה לבון ג' יד' ראו שקבוש בעל הב משאך כ כן אמרו' דים ט
ודעות ודבת שיש להם לעול' הבוא שאותו' לא תלבני ג' ועבד' אני שותר
אותו ואחכם שיש לבם לבו לבם' ואם' שמשו מוסר ג' ול התכשרו רוב שיש
לבם או שיבא לבם ובאחולל דוו כמבקש המשמשים ג' ויקו מורא שמים
שלא יבואו הסועבם ואכבו כלא בשבתם . או יר' מורא שמי' שאינו
בשביל השכר שמקבלים ומש' התאמ' המקבלין בשמים הבונה דאמינו
השמים הנה הנדולים והשופטים נקראו שמים מפני שהם היותר גדולים
והנבוהים כ השמים כמנולל סבב התבה על הארץ ונב' שהם משמשים
על הארץ ובן הנדולים והשופטים על יבר העם ומנהיגים אותם ואמר
שהם הנדולים שיקבלו בשמים שהם דתיונם ויעשו מקבלו ידי ואמר
יבאו עבד השמים והשופטים . המשמים שיעשו תואר' הנדולים ול ימוק
את פניהם כמו שהארץ היא נכנעת בעבודת לבך ולמך נקר השמים והארץ
משאון היום שישיב לשכינן ומה שלקח לו הד' חלוקות הוא להורות כ מפני א'
מב' דבר' לא ימשך העבד מלקח אדונו . א' מפני שימשך דבר הלך מכבנו

שאם עבודתם ותיקנו שילך לבוא בכמה תנאים מאד ולשבת בחברת העשיר
ויוצא הוא הפך עבודתו · אבל אם תיקנו לשבת על שלחן הנדר להיות איזה
דבר · עשהו כרצונו · ב׳ שיעשה דבר יוכרחו ממך ללכת בדרך שיש
בה קוצים ואבנים יותר זה לא יעשה מפני שיוכרחו ממך אבל אם יהיה
בנקל לה המקל ובדרך מתוקן יעשה · ג׳ שיעשה דבר יוכרחו שיוכל
ולא יוכל להוליך יותן לעשות היכולת דהוא גם הוא שאת׳ להעשות ע״י
זולתו · ד׳ שיעשה דבר יוכרחו שיוכל ולא יוכלו ויתן בו להיות כי
דבר אפשר להעשות ע״י זולתו או ע״י עצמו ואותו לו עשהו אתה
בעצמך · ה׳ אם יש דבר שהוא הפך עבודתו ויוכרחו היזק ויכול ולא
יוכל ואפשר להעשות ע״י זולתו אז כבר שלא יעשהו אף אם יקללו ·
לזה כנגד הא׳ שהוא נוטל חמור שהוא הפך עבודתו שהמשכורת הטבעית
היתה משמרת לתורה ונגד׳ הוא שהם גו׳ כנגד הב׳ אמר׳ שהוא מרובים
לא נתחת מפני שהיא היזק לו כמו שנודע מהרופאים כי יש כמו חמש
אנשים שהזיקו תמיד בשרך א׳ אין בה לה כלל וזולתם עם שלוחם בה
שרשות · או שהוא תולה אף שהוא יותרים גו׳ שהוא הפך [illegible] כונתו
וכבוד עבודה · כנגד הג׳ אמר׳ שהוא אחוה [illegible] איש רשא ואינו חושש
כי הוא שיוכל לו ואינה [illegible] ונגד׳ עושה כוון שאת׳
לה להעשות ע״י זולתו כי האדם אינו יכול לדוש ולחקש · כנגד הד׳ אמר׳
או שהוא אמר׳ חמור גו׳ שהוא שיוכל ולא יוכלו לו ואפשר להעשות ע״י
האדם עצמו שיוכל כמו [illegible] אנשים [illegible] ונגד׳ הוא
מוליכו · כנגד הה׳ אמר׳ שיש כו כל הד׳ אמר׳ כיס ולמה׳ וכן [illegible] כיס
שאינו כא׳ מהם אבל הוא הפך עבודתו [illegible] מקוה התם [illegible] ויוכרחו
היזק שהוא אחוה [illegible] דבוק [illegible] לו [illegible] שעושו לא
לשכר ולא לשוא ועם שהוא [illegible] שהוא הפך עבודה היא מרבה
יגיעה ובשם אינם מקבלים שכר וכן היה ראוי שתעשו אתם [illegible] ועל
[illegible] לא תהיו [illegible] שכר על הוו כעבדים גו׳ ומש׳
בו הכתוב שמשו לשמים והקבלו בהם שאין הש׳ נותן להם שכר שפר

כי דבר ונבראו ולא עוד ואינם יראים שמא ימותו עכ"ל וה"ר מורא שנא'
עליכם ואתם שאמרו שראו שיראו פן שאתם כמים נגלה וקמלתם
וראו שבחומו עליכם שלא תרדו ממשלתכם · ואנו מודים במאמר
הזוהר מקבלים לפנים משחיתים · על מה הכוונו פי' האברבנאל ··
או י"ל שרמזה שצדקה היא דומה לקפה של דבר שלה ה' כעקבי"ל
שמשלימים אותו לזכות ולמקק וזהו כי שמאמר תימר תכבס בחוץ או
כתוב אתם אומרים כי אינו מן הקנא כי זכות העולם זות כי כל ראש
לחוץ והיא מובטת לחוץ מצד האחים העולם של הראש ובשרות בלב
אתם אומרי' וכל לבבו זו וזהו כאומו מתגו שמותן ואינו מקבל ואף
כאוהיק תוך מן הזכות כמו מסכך רגל כי אתם אומרי' שצדקה היתה
בלבו הארבעה דקהא שלא היה בקי והוא לא זוכ ולא חוטאו כי ואמר
היה עושק כך היה חוטא ואין אתם אומרי' שצדקה היתה מהגל יה' כי
תחת אשר לא עבדת את ה' כי באותן שגמלה שצדקה היא כעבור
שקבלה מה כי ·· ולה לו זה זבחיכם כי וכ החזק כי זבחו א"ל לה
שאבה · לא אוכל און ועצרה כי קם כיהם הגוון וזהו און · והעצרה
כמו קראו עם קדשו עצרה שהיא התפלה שקם עצהם שם ולמה גם כי
תרבו תפלה כי · תלשיכם כי שאתם מכבדים את העוונות ולבבכם
אתם תלבם קום התפלה לקח צדקכם ואתם   הש"י והוי שלו
לעוות שבל טובל א"א צריך לרב לבם שבר ועשוש שהיא מלה הכתב
כעשבה · והש"י שלא לבכם בזה הדקדוק שלא העוונים עליכם · למדו
היטב דם הנ' מדות שאותהו תפר משפט וצדקה · נקוו למדו היטב
לבלות ראויים וזהו תפר · דרשו משפט להסיר העול ולהסר העול
ולרבה שוגש לחייכם וזהו חשב חמוץ דמות העול שחשו יתום זהו צדקה
להצדק צדק כי אם אינו צדק סהטן כבר אמרה הלק ורל לא תגדר
בהכו · או אתם מצה פי' הבלע ·· או י"ל כי דנה הש"י רנצק
שנהיק יוכם כה לעשות טוב שמשו ושא' או בן גדול · שכם באותן
אשר בו אתנם מצה שקם אומות העו' כה להושיע אתכם · יהיה עכ"ל

יסוד וזהו ואשיבה יה עליך ואצדקה כבור ב׳ ואחה בן ב׳ כי מה שאני רבה
הוא כי צון במעשה וכהן נמור הכלה אבל עתה לא יהיו כי אם שיהיה
שישובו בתשובה ואז יהיה בצדקה. ומש״ל לרמב״ם יוסף מי יתן מציון
ישועת ישר׳ אמ״ל כי אמעט שיהיה יכול לעשות נמצאו עם המלך הנה הוא
רוצה שיהיו ראויים ואינו מצד הדין כמ״ש כי לא מעשה א׳ ונעלם מאמרי
שהגאולה תהיה בעתה עם שיהיו חייבים יעשה למען שמו כי הוא רוצה
שיהיו ראויים ולזה יתן לבו יסודן וצדקתם לשוב לפניו ומש״ל לזה לבו
מתחת ועוז כי מדת הדין שוב לפנו נמחה בצדקת נמצא מאד כי בצדקה רב׳
כרחה לפני הצדקה הוא שומר לפני ומשיב אליו ומש״ל מי יתן שיבא מציון
סבת הישועה שיהיו ראויים ואז יגל יעקב הפך בלי יסודן ומש״ל כי עתה
צדק היא לעקב והתמכה יושע כי מצד הצדקה והיסודן יושע שהוא
סבת הישועה ::

חושק ויצא

הנה כאשר ראה יעקב כי הלך לו מארץ ישר׳
הקדושה תהה לו עד מות כמ״ש התבונן מלו
שהם ג׳ הנהגות הא׳ היא הנהגה השי׳ וזאת לישראל ולא בכל מקום
כי אם בארץ ישר׳ לבד אשר ה׳ אלהיך דורש אותה כו׳ ומש״ל הכוזר כי
האמתיות לנבואה איננו מספיק שיהיה מוכן בבחינתו אלא שיהיה במקום
מוכן והיא א״י כי הוא מקום מוכן לנבואה. ועין בזאת שאלות להר״י
הב׳ היא הנהגת המלאכים והשרים והכוכבים והמזלות והמשפטים ווז
היא מיוחדת לכל האומות כי כמספר כולם. הג׳ היא הנהגת השדים והמזיקים
והנהגה מיוחדת במדבריות ובמקומות החרבות והשוממות והוא מצד
סבה לנולד מהם והוא סוד שאמר המושך של אדם נגד המדבר
ולכן כת׳ ואשלם יקדו שם אקם השדים הלוחמי׳ לאשיר׳ וכמו שכת׳
יזבחו לשדים. ולכן תהה לו ליעקב כי ידע הנהגה שהם מצד השדים
והמזיקים וזהו כי כל האדם והוא הלרי והאור קאמינו כי כל
שבעו ויקח מאבני המקום. כי רצ שבהק אב אבנה כאדם הנפטר מספר
ולקורא את בנו ואת בנותיו ומתחלן ומשקן מנועם חכמים והראשך

מעבדהן

מלמעלה ׳ והא הראהו סולם מוצב ארצה ומלאכים עולים כו׳ והוא נגד שאמרו
זהו כי כל כח׳ שמשפיע אלקותו נקרא מלאך כי מה שמשפיע אלקות מטה
יקרא עולה ומה שמשפיע אלקות למטה יקרא יורד ·· והנה ה׳ נצב עליו
היא ההשגחה הנ׳ שאמ׳ לו הש״י והנה אנכי עמך ולא עזב ומניק ׳
וענין הסולם לפי הנ״ל מרמז השפע השכן ההתלבשות שהוא להרבי
הספק דבר׳ שהיה לו כי רצה שבטו הבאות כי אברהם שהיה הל׳ בנבואה
הנהר שהוא השי׳ לבוא שחק והל׳ לך לך ׳ ויצחק אבינו רצה לצאת
משם והל׳ גור בארץ והוא שנו׳ שם יצא משם רה ואיך שעכשו
עלה קדר בראשית נזכר ויפק תמה שהלך בחוץ חוץ לא״י ולזה הראהו
ית׳ הסולם שראשו מגיע השמימה שהוא מעל ארץ ישר׳ שהיא גבוה מכל
הארצות והודיעהו ב׳ דברים א׳ היא נחלה והב׳ בשורה ׳ הא׳ כי כמו שהמלאכי׳
כב׳ עושים שליחותם של מקום בשליחים שם כמו היורדים נב׳ כב׳ שליחות
ועבודת הבורא הי״ה עושק יעקב אבינו בשאר מח׳ כמו אבותם שבואו
שם ולזה הראהו סולם המלה ואתם יורדים אשר הקדש לכל המקדשים
והב׳ בשרהו כי כמו שהמלאכים יורד׳ עבה״ה לשמור ולא ישאב למנוד
כי בעבורם שליחותם יחזק כמו לו הסולם כמו כן הוא עבה״י לשוב
לא״י ולא הי׳ שישוב לבור שם רק שירתיה לו ולחבת׳ ׳ ואת׳ כי לא אעזבך
עד׳ ושנה מה קורית כ׳ י״ל מה אני מקיף הישועה כי יתחלו לך היא כלו׳
כי גם אתה תוחיל הישועה כי שהבטח בגלות כקבוע ׳ ותנו ישועת ה׳
מנו׳ וממתח השועתו ונב׳ מה כי זה דבר מניע לו ואני אשתדל בו
ולא אעזבך כי אתה א׳ מדרכי התרבכו ולזה חוב שתבא הל׳ והיא
עבודתו כמו המלאכים היורדים כי זולה״ו ויפחד לא היה יכול להעמיד
ב׳ שבטים לשרבות אלפים ׳ אבן יש ב׳ י״ל אני הייתי חושב שעיקר
השפעה וההשגחה וההנהגה היתה שם בכפה אם אבל עתה נראה שגם
בכאן יש קבלת הבנד או שוב בשוק ׳ אמ׳ אחה מה נורא המקום כו׳
אין זה כמו שאמרתי שהיה שוב בשוק עם פה אם רק כי זה הוא בית
אלקים והעקר ושער השמים רצ׳ מקום הנבדק כמו שער המלך ׳ ותמא׳

והיה ה' לי לאלהים הוא פי' סתם חשב יעקב שאין הקב"ה מכנה שמו לקרוא
על הצדי' בחייו אבל אחר מותו יקח הכל ובאשר ראה כי נאמ' לו אני
אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק והיתה הקושיא היא לפי שעדיין מתחלתו היצחק
כי היה יצחק אביו עוד וידוע כי עשו ולבת יתה מקבוה לחטאת וכבר
אמר העקרה כי לא יתמור הקב"ה אם לא יראה הסוף שלמה ואת יצחק אבי
יעקב אם הש"י. ושאר עניני כל זה אם אעשה כאותן שיקרא שמו על
כמו על אבותי וכן היה כי כשבא נאמ' ויקרא לו אל אלהי ישראל ..
או יר' כשישאל כל הדר בחו"ל כמי שאין לו אלוה. לא אמ' כמי שאין הקב"ה
אלהיו אלא כמי שאין לו אלוה כלל לפי שהבטחתי שלשנו כי
נתן ע' אומות להלך לע' שרים ולקח האל לנחלתו ישראל ואמ' כד כתיב
על עקב ושלטונה'. ולכן כשהדבק הולך לא' מחוץ השפה שקורא
שמו בעולם כארץ אחרת כבשות שר אחר לא' אל אחר ולמה הדר בחו"ל
דומה כמי שאין לו אלוה כלל כי אין לו לש"י לאלהים כמו שאומ' בארץ
כי מי שהוא הולך למלכות אחרת לא יאמר שלבו שמלכו מלך הארץ
שנכנס משם. וכן זה כמו שיושב במלכות שר א' מקדש' שרם אינו
מקדש'. וכן אינו משום שר כמו שהוא יהודה ועל כן דומה כמי שאין לו
אלוה כלל ולמה' יעקב כי אם ישיבהו הש"י לא' יהיה הש"י לו לאלהים
משבה' בחו"ל.. או יר' שהיה רואה על עשו שהוא ונפת אחיו
היו מכבדים את הש"י איך יהב הנכים לא היו מכבדים אותו ושעובדים
אותו העבודה הראויה לו ואיך יתן מראות נוראים מהשכל לבורא
לעתי' יבר לשמושבו לא עשאם ולבן אמ' אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך
וידעו כל באי עולם האמתי באמונה כי ואהיה מכה שיהיה הש"י אלוה
באמת' ויהיה לי כסברתי .. או יר' והיה ה' לי לאלהים כלומר כמו
מה שאומר שם ה' מתהווה הויה בס' עקב יש לו עם ישראל כמו עם אומות
העו' כי יודע הכל הוא. אבל לפי מה שאומר שם אלהים שהוא מנהיג יהיו
לישראל לבד ואמ' אם אך לא' יהיה מנהיג אלא כמו שאנו בארץ אבל
כשאנו בחו"ל אנו כשאר האומות שהם תחת השרים ..

פרשת חיי שרה

פרשת חיי שרה

הנה המבוקש שב׳ הא׳ ויבא אברהם
מתוכנת ב׳ לספוד לשרה ולבכותה ב
הספד בוסף ואחר בולהם וכן אחז״ל ג׳ לבכי ז׳ להספד. ג׳ למה דבר לספק
בעיני כלם כון שבודו לבן כל מה שיעשנו. ד׳ השדה נתתי לך שדה ומאן דבר
שתיד. דפי׳ ויהיו חיי שרה את׳ כוונה שחייה לא׳ שנה כתשן ויהיו לפי שבת
ב׳ ילדה הפר. מקבת ג׳ נשאל לא׳ שהשנה שילדה היה עקר חיותה. ולפי הכונה
בר׳ שם משאחל כי א׳ מההשופס מתים הוא מי שאין לו בנים וכן את׳ רחל ואם אין
מתה אנכי. ומש׳ שנה שנה שנים כולה זה השני הואב הש׳ משתחל נמיש
והוא שמלך שקם הפר ונשארו נם׳ מיוצא אורם ואת׳ שנה כאן הוא יחיד /
ושכנה שהוא מוציא הבא אורם ואת׳ שנים. וכן מצפון נמ׳ כאבלים וכתוב
אשר חי ולא כאחרים להיות ומתשאל באלה שבתוקף משמרתו של דוד. ונם
באבלים אמ״ל שקבר דבר משמרתו כה שלא יראה את עשו ויצא לתרבות
רעה. ולזה לא את׳ בשנה אשר חי ... ויש לבאורת מי נתן את אברהם בחבלן
אבל בני חת והלא הוא היה אבל במעקיו בבאר שכבר אבל אברהם את׳
אם את לך לחבק לקנות המערה יאמר עבק מראי זה שבא מתקותו אשר
דר שם זה יתיש הפר לקנות זאת המערה הלא דבר הוא כי איזה עפרון מיבור
יש לנו המערה או איזה מנולה או סור או מממון וכדה עם משפט בשדה
עפרק נכונם אם היה מחשך השופט לו לפי שלא היה ראוי לו שלא לאבלם
ולגא׳ שרה ולא יבחק לבו אחרים שם וקנו המערה וכון שאמינו דקונה יאמר
בוראי אין זה שלא כלל כל הארץ שכל א׳ יש לו מקום קבוע לו ולכל משפחתו
ומר׳ שלא המבקש לקנות על שמתה ובשאחיו כך אברהם הלך לבקש
ומצא שהיו מספידים אותה ורעתו נחמם ואחר׳ בכך ולכא׳ לבני חת
גר שאנכי ... ויקם אברהם ג׳ את׳ ב׳ מוניעים יש בזה קרקע א׳ שלא
ירצה למכור נחלת אבותיו. ב׳ שאולי יאמר המבקש אם רצה לקח אותו
בסכום זה לפי שהיה כן השדות ואף שירצה בם לא ירצו בעלי השדות אחרת
לעמות שם כבר קברתה. ג׳ שיניו אותו השופט כלו בתוכך נחלת אבותיו
מה שלא נגמל כו ולא קנהו ולא הרויח אותו. ולזה נתכסו אברהם

ובנמס כלפי ואמר בעשור כלפי נר והשבה כי נר שקוים כאחד לבחון אבל ומעכס
את השבה מלבד שנוהגין והקדוקים ואלה מתחשבים אותם השבה והשאו
עמי חסד ואני בתורה כל ויענו הם ואמר שענינו אדוני . וקשה שאם היה
אדוניהם איך ישתמשו כי אדרבה הלא שישתמש העבד לאדון . ונגזר
שהקהיל בלבבם ובא להזיר שענינו כאלו מדבר בשם כלם ואדוני כאלו מדבר
בעד עצמו לבד . ונקשה כי הם נכונו השוב לא שידבר בשם כלם ולומר
שענינו . ולא אמר אדונינו כי אינו דרך ארץ רק לדבר לאדון שלו לבד ולא
שלהם . שזאת שאמרו יר׳ כבכה שדות אהבה שזאת עשיתו ויודע [illegible]
מבלשו אבל כעניין מדהבות שענינו וקבל מעניו כמובחר קבלינו יר׳ אותם
שיש לנו מיוחדים לעצמנו כמו לך כשי קקנו לבהת הקבלה וזהו את קבה .
וחסר ואמר אם יש את נפשכם יר׳ אם זה שאתם אומרים איננו מן השפק
והוא רק בדרכנים וכנמשכם שעלינו ואינו קודם חו׳ מן הקבלה שיש לכם
מיוחדים רק אוהב שהיא כתובה שיש לו אחת מיוחדת לו וזו היא כתובה ומה המשל
שהיא כהוך שלבו ויש לו כתב מתן שיבקשהו שלבו אשר בקבר שלבו ומשל
שלא יר׳ למכור נחלת אבותיו ויתן לו יקנה לו במתנה ותנו לו שלא .
ימחק המצרן שכבר שאם היו הקונים כל שלא ימחו וגם שלא ינגנו חוקה
כמוכר נחלת אבותיו . ואמר בכספי מלא כי כשאמר אני אתמלא את כלה
מכספי ואתן לו . ועכשו יראה לו כאלו נותנה לו במתנה וזה לפי שהיא ב
בקונכסים . ועוד הבין איך היתה כותבו בזה של קני מונעם ואמר לו
את יודע למה עשית זה המעשה שהוא לבקן מונע המצרן לא אדוני שענינו
אין אנו צריכים למה שהמתכוב ולא נחזיק לכם מוכר כחנם שיוכל לעשות
בזה האופן שבו לך האלה שהוא מכר המשל במתנה וכון שהוא שלך
לא יוכל המצרן כי אכה קבלה מענו . וגם הבין בדבר דברו שאין בלבו
ליתן שום דבר למצרן כי כיון שהוא יותן במתנה אין בחר המצרן על
שלא שהיה כותבו כמוש׳ אבבכם אחד שיתן השדה במתנה ויתן לו בכספי
במתנה לא יפר שום אדם . ועכשו אמר זהו דבר של מכנב אם אני א
אתקבל בלקיחה הכספי אוכי ימחוק של דבר ולא יתן ולמה אבן אהבנו

ואומן אחד באקו ומנורנים
[illegible] בתודה
[illegible] כוס [illegible]
אחד [illegible]
[illegible] בן קנים [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] קנים כאפיקה
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

מאות

מאות · ומש' אבן ולא שלך ולא מתנה הוא מתנה שאם היה אומ' שלך נקרא
אותו יחשוב אברהם שהיה נותן לו את הכל · ולא אמ' מתנה מתנה שלא יחשו
השם שבשביל מתנה א' היה לוקח ספ' שכר עם כל ההכנסות שעשה לו
ולמה אמ' אבן שהוא לשון הונאה ויש לו ענין לכאן ולכאן · ואברהם הבין ויקרו
וישמעו לו ומש' עובר לסוחר פי' שעשה אברהם כדי שלא יקחום עכשיו
מהכן המטבעות שהיה אומ' להם כחוס ואחר' לקח המטבעות לזה לקח ד'
המטבעות ונתנם לסוחר ואמ' להם מה שווה המטבע הנה נותן אותם כדי
זה הסוחר יקח מהם מה שירצה ויתן מה שירצה :

ואברהם

זקן ג' ראוי לשדר א' איך אברהם ויצחק איחר
הנשואין עד מ' שנה והנה כן ית' לתולדה ג' ב'
שיש לו יקר הרבה יפה מה ענין שיתנה זו כון שהשבועה היא כד' שה השתים ·
ושד הוק רבות' ג' למה לא הלך הוא בעצמו · ד' למה אמ' בהחלט לבני
מששם שלא היה קבר שילך לשם יצחק כון שהוא יצא משם איך ילך שמ
יצחק · ו' מה השיב לו ר' שה השתים אם היה שתלה דבר למה הגרזן לו
לשמשו לו העבד אולי לא תאבה הילל זה בפרק הלכהם · ז' אומ' קרה
נא ג' ועשה חסד שאם כ' הדברים פי' קרה הוא לשון מקרה ועשה חסד הוא
כהשגחה נפלאה · ח' שידוע הוא שהשמחות והכינויות הולכות אל המנין לשאוב
וכל כבודה בת מלך פנימה · ובשאלו שהיה נו נדול שנה רוב שהיתה
קודם יצאה לשאוב מים · ט' מאמר העבד מעבר מעבד ושאל שלא כהוגן
מה ענין ראוי גם כן שאלהם אם היא הקה טובתה לו לשבת היה מוכה
עשות מצחק שלבתור א' אולה שהק ונם הכרתה ושתיה מה שלא שאלו
מתונה · י' למה כשאמרה לו וגם גמליך אשקה לא השיב לה העבד דבר
להחזיק לה טובה על מעשיה · יא' אומרה עד אם כלו לשתות שאם לא
יכלו לשתות לא עשתה ולא כלום ולא נקראת המלך שלא עבל שם נמחק
ואב' ודאי שתשאב עד אם כלו לשתות · יב' אומ' אשר לא עזב חסדו
ואמתו פי' ידוע הוא פי' חסד ואמת הם הדברים : הכל
ידוע הוא פי' בשביל ג' דברים או א' מהם יעשו האנשים זקנים קודם זמנם

או בשביל שיש לו אשה זקנה כמש' וזקן בשלמותו מבשא / ונכ' בבנים מורהם
ומורהם כמש' כנען לאחיו בן במ"ל / ונכ' היינו והראיה מזקנת הזמן לומ'
שזקנת אברהם לא היתה מקרית כי אם שהיתה מקבת הימים ומא' באו בימים ולא
מצד שום סבה מתמכבת לפי שה' ברך את אברהם בכל לא מחמת אשתו
ובנו ונכדו את אבי עבדו היה קרוב בשל' אשר כתו' כי בבחר' היתה בכל
אשר לו ומלכו ישב כל פרו והיה מן הבנים שמותר באמר ואמ' הנה נא
זקנתי ואמרו לא ידעתי יום מותי ואם היום או מחר אשוב קחו א השלום אשר
נראה זה העבד משל בנתן כלו אותו העבד שאמרו מן השער
זה העבד יסבב סבות להתקרב עם יצחק בנו ויתן לו אשה ממשפחתו ומארץ
הכל דומה באהבה כי הוא ברך אותו בכל / ובנו יתחתן עם האלהים ולמא'
לו אשה שהמשלחך על כל אשר לו הנה אנכי שולחות על יצאו יהיה ..
או יאמ' שום נא ידך בחך ושמך ועשוך במעלת התולה וקדושתה והראה
כי אין ראוי שתקח מבנות הכנעני שיהיה מתחלל ומשמא בהם קדש ובנים
תמפם והשבענו ואמ' אשר אנכי יושב בקרבו מפר תקנו ולמה
לא כתוב העבד אז בשמה זה בשון לבוא בארץ בה כ' אלא לבחורים
ולנערים ואכ' יש לשאול למה התרבן בכ' כי עד עתה לא היתה שום נערה
ממשפחתו שתהיה ראויה לו ולא רצה להתחתן עם משפחת האלהים ונס'
מה שהתנערה מן העבד הוא לפי שהיה כשר בש' וה' ברך את אברהם בכל
אפי' העבד היה מבורך .. ואשביעך ה' ראה אברהם שזה העבד היה פקח
וחכם ושמא יאמר לו אדוני אתה ידעת שאין הזיווג כי הכל כפי הגזרה ואם
היא אתות הההדרה שקר ובמ' משתחל מ' יום קודם יצירת הולד ה' ואכ' איך
אתה אומ' לי שלא תקח לא ממשפחתך ה' לומ' כב' זה השמים ה' יר'
ידעתי זה אבל ראה כתוי אם תשביעך בשם השמים כי אשה שהמולכת
או הבבקול יחיבו ה' הנה זה השמים יוכל לשדך המולכת ויעשה אשר
לא תקח אשה ה' ויהיה הנכבת אשר מוה ורצות בתו אשר נשא יתמא ה'
ואמ' העבד אולי שהנשי. ויעשק זאת עבה' עוב שיאותו האשים לרבה
לו ועבם אולי לא תאבה האשה ה' שיאמר אין שאלת את היולה הזאת עמ'

שבר

שבח א' שיתגלגל בה כדרך יצא החתן כמאן וכו' ויצא כמותן טוב וזהו
הך באומר ההשב אשיב את בנך לא להשתקע ולא לגור רק לזמן ולשוב
תיכף שספר ידבר בו עמך. והשיב אברהם ואמר השמר לך כי איש זה לשחור
את ארצו ואינו יכול לצאת משם כלל ובפרט ולמה רק את בני לא תשב בו/
ה' אלהי השמים אמר אנכי שאני שולח אותך לה' הטוב שאהבה הנשאק
שום דבר רק השי' אשר הוציאני משם ואמר לי שיתן לי את הארץ הזאת
ופן שבוא אמר שזאת הארץ היא לבני הואיל יצא משכאן. ולקחת אשה בו/
יר' שאתנה שלא ילך משם ולא יראו אותו הקהל ולא יאמרו שאינו ראוי
פן שלא ילך בנער אחרי... ואם לא תאבה כו' אינו מתבטל השבועה בשבילו
לא כשתבקש שאינך ראוי שהבטחה עבור על ידך וזהו ונקית משבועתי
ונקית משבועתי שהיא ולקחת אשר אמר רוקא' אבל לא תאמר לא
רקח אשה.. הקרה נא ידוע כי השגחתו ה' על העבד אינה כהשגחת.
אברהם כי העבד כעבד ואברהם כאלהים חשוב הקרה נא כו' ולא כבקש
היה דבר נזור. הנה אנכי נצב על עין המים עד' תושלם
כבפוך ואבוא היום אל העין כו' ויש' הנה כבר באתי כרגע ונצבתי על עין
המים ונתקיים חצי העגין ארצה איך אתקיים לגמור.. ושם הנערה
אל העגין כה שלא יתנאו ויעמדו בעורת השאלות כו'.. והיה הנערה כו'
לא אמר אשר יהיב לי מים לשתות כו' אם קודם שאומר אליה דבר אראה אם
היא חנוה או מוגנא ולא אומר אליה דבר. וכזה תקן על משאחלל שמש
שלא בהונן ואחרי שאומר אליה שאראה כי כן מים מרות שצריך שיהיו
בנשים א' הרחמנות כי העבד כי שמשייה ההבהם בחכליה השלמו'
כאשר נתבכם היות לו הב' מדות באה אמרו כמש' הנה באתי כנוער
היא כו' ולזה פגוע רחל כאומר כל מתן שאשק אתנו כו' ולזה הנקים
לו התקות אשר צריך שתהיינה הנשים יהיות בזה חלה הדלקת הנר /
וכאשר ראה כי ורבר השעה והכל ותגלה בלה והעל כאוהל שעלו ע
המים לקראתה ונם שאחר שנתגלגל כה והעלה ולא שתתקק בדרך
לאחוז בטובה העולם. ונם שקיוהה בה מדת העבוק שעשתה

ותאמר חמה לשון של המשנה כהוראה קונה אמ׳ הנה יש לשון המורה הא׳ שהיה לשאה
אמנו והראה אם ימצאו בה האמת׳ ׃ ומש׳ ואיש לא ידעה יר׳ שאמ׳ חמה
ואמר לא היו מספרים אותה מי היא ולא היו יודעים מעלתה ושבח מדות טובות
היו לה ׃ ויקן העבד לקראתה אמ׳ אם זו אינה התמיהה הגמ׳ בלבד
מי הוא זה ואיזה אשר מלאו לבו לומ׳ כן ולמה אתן לו מים כמו שלא כאילו
מעולם אינו שבחתו המ׳ לו הנה מעלה אחרת ישנו לך מים גם אבל אם
היא התמיהה ומושך הדברים כשאלות הבן לו ולמעלה ולמה הכנויאים
לא וכמו שראתה כך אמרה ודאי שזה ויגע הוא ואינו יכול לשרר מן הגמל
ומה שהוריד הכד מעל שכמה ולא השקתה אותו כהורו על שכתוב
בה שלא יאמר שהיה עושק אותה כבר׳ד ׃ והבל להשקותו שקורה
ותרמוז לו להשקותו כמו והבל רוד ׃ עד אם כלו לשתות כלו׳ אנה
קטנה ואיני יכולה להשקות הגמלים שצריכים הרבה ולשאוב כבר מים
עד שיכלו לשתות רק כשתוד שיש מבלים לשתות הכד הא׳ אשאוב
אחר וכן כלם עד אם כלו גם׳ וכמו שראתה פיתוי הצלחה הוא משתאה
לדעת גם אמ׳ כוראי הצליח ה׳ דרכו כאמור ׃ ויאמר בת מי את הגידה גם
אמ׳ בלבו אם לא אומ׳ בת מי את ולא עוד לא תרצה לתת המתנות שראה
לה כושר מפני כנעותה והוא שבחור א׳ שנתן לה מתנות כאלה כלא הכר
ושואל על אחר ודאי שעל עסק׳ מוכן הוא שואל ולכך העמם כאומ׳ הגידה
נא גם כה שתשיב אתה נכוחים ׃ ויאמר ברוך ה׳ אשר לא
עזב חסדו גם יר׳ שאם הייתי נכנס בעיר והייתי שואל מי כאן ממשפחת
אברהם והייתי שואל יש לו בת א׳ הייתי אומר אבל להיות שהובאתי
בדרך הוא חסד גדול ׃ ויהי כראות גם׳ וראה שאמ׳ ליתן אמ׳ כאי
זה לו כנם לביתו כשהבל השקאה אתן כל מתנות כשהבל לנה
א׳ וכמה שהוא עבד קבלתו ׃ עבד אברהם אנכי יר׳ זה העבד
הכר המתנות לבן ואמ׳ של התשובה לעשות לו אינו המתנות כי אני
עבד אברהם שהוא עשיר גדול ואני הקטן מעבדיו ויקח עבדו גם׳ ומה
עבד׳ של הגמל כל גם׳ כי העשיר יקח עבדו אבל העני לא יוכל ולא

ירבד

ירצה לשמוע מתוצאותיו לבקש עצמו . ובמ"ש ז"ל כי הוא יחיד וכל הנכסים
שלו ויתן לו במותו הראה לו שער בתורה ..// וישפטנו ז"ל פי' בשלא
יאמר לו אתה כזקן שאין לו מה לאכול או הוא עושה שאינו בא לקחת
הוא כמעשהו ושומר לא נראו לו אשר עם זמן' וישפטנו והוא לא רצה
אותם . ואשר אוהב ז"ל מה שלא היה כן כה שלא יאמר לו כמו שאין
לך שום לקח כי אם מתשובתו איך נכה קודם שעשה אין זה לא מתורה
יותיה ננבה לב ז"ל.. רע לו עוב כלומר מוכיחים אותו כמעשיו ואפי' אין
להחזיק לנו עובד ..//..

פרשת לך לך

אשיח נא לאלהי . אחר שאמר הנביא אומר
על תורת הנאמן ואמר שומר השי' מדם אדם

הקב"ה אין וידוע כמה מנוחה תורת הנאמן כי אין נאמנות כמו שנמצא מלבוש
המלך ולבשו כמש"ה המלך נאות לבש ובמאמר אמר השי' לנאמן אין את
ואתה יכולין לדור במקום א' ושם ושם בנאות אדם ושכל האנשים /
זה יהיה עצה שומרה ה' שמו לבדו ולו הוא נקרא ז"ל וישקהו ויקריבו
בקרן כן שמן יר' שעשה השתדלות כל שאמר אם לא יתאזר באתו היא שמונה
וה וענבי ויקר לעשות ז"ל היו מנינו כה ז"ל כי משונים שקר מדינות
ובונה כמו בניני שאין כל העולם כדאי להם ומוך בונים הפנים זה
כמה והושבתים לשבכם ז"ל אפי' אמר' כבת הקבלה לא יהיה לכם מקום
כמו רק לבדכם מתמתכם . היו מתעטפין בבקר ז"ל יר' כי יש אנשים
שאינם מתעטפים לפי שנתבה שנתם ואינו כל זמן התיבה אותו להשכם
להשתכר הוא כבר גדול וכן סבה . וכתוב ולא יושב ה' לא יפגע זה
שאינו אומר' וכו' אמר ז"ל לכן גלה עמי מבלי דעת כמשכל שמכנה איכו
באותו הכבוד של רבים ואמר לו למה אינך עושה ברכה ומכן צדק להדך
ואמר לו כי קוצר המשיג ז"ל ואמר לו היאך אתה צריך הדינים וכמו ש.ש לך
דעת למה ז"ל ומשכל להעריך לבאת מתבאת הקב"ה יבהר' לו ושוחטו ז"ל נר'
משם כי כמו שיש דעת להמונים אין להם התנצלות..

לכן הטיבה שאמרו ז"ל על' משל שאין אדם אפי' מניח לו כלום כשנכנס
שום מהולל וזהו לכל חק לפי שאין לו כחה מילה שנא' בה חק שאמר
ומשיבה לנקבה לחק וכו' :   האומהם יותר יחוסר ז"ל בתבה היה
חושב שמשק היה נושק כמלכת חוה ולמא' לו משק הקמר שלא מתי הרבה
ואמ' למחר והיה מאתר המלכה נקובל בה למנות למשה וכן אם היו אומ'
יותר ז"ל יבא הקב"ה ונראה מה יהיו חלומותיו :
דוי חכמים בעיניהם ז"ל יר' כון שאו אומה' לבא זוב ז"ל אוי לחכמי' ולחסידיהם
כי הם בעיניהם עקשים ועשו בהם משפט כתוב וכו' :   או יאמ' אוי
חכמים בעיניהם כי ודאי הם עקשים כון שאומרים לבא זוב ולאור ז"ל :
או יר' אוי מי שהוא חכם בעיניו הקרוב לכסיל ממנו :   או יאמר
אוי חכמים בעיניהם כשרואים נגד פניהם הנבונים כי לא יבושו ויכלמו כי
בהפר תקנתם :

פרשת לך לך

הקושיות א' כון שאמ' ויצאו אתם מאור כשדים ז"ל מה אומ' לך לך . ועוד מה
הוצרך לומ' וימת תרח בחרן ז"ל ועוד אומ' ותהי שרה עקרה ויקח תרח שתי' שנכנסו
בין הדבקים .   הכל' תרח ראה שנשארו עליו מרה בראשית כי האותות
הולדו מאה שנה והוא מבן ע' והם בנים ובנות והוא בנים ונולד
על כלם כי משבת ימי בראשית לא נמצא בן מאה בחיי האב אם כן
וראה נבי' ששה כלהו היתה עקרה אמו' אין לבור שבה עוד בארץ ו
היאת כי לא אמרינא מולדת ורבה ללכת ארצה כנען לא מתני חשיבותה רק
מפני שהיתה ארץ חיה ושעורה כי ונהלך עד חרן וראה המקום מקום
מתנה ומוב והתעכב שם אמ' הכב' לאברהם לך לך מארצך שנתעכבת
שם וממולדתך מקום שנתגדלת בו עד' ימלדו על ברכי יוסף אל הארץ
אשר אראך היא ארץ כנען וכה לשמורו לא אמ' כן כי אם היה אומ'
לו היה הולך עמו אביו ז"ל וכונת הש' היתה להפרידו ממנו ואם היה
מגלה לו המקום היה הולך עמו אביו עכשיו ועכשיו שלא גלה לו מקומו
יאמר אביו זה כחלום הוא ילך למקום שירצה :   ואעשך לגוי גדול

אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ שנ׳ הלא כה דברי כאש נ׳ ועל זה הרמיזו
אמ׳ שלמה לא ידעתים כי מעשים הם שעסקו׳ בתלמוד · ומה שאמ׳ דרך גבר
בעלמה זה ידוע כי הב׳ אחת מאותיות בכלם ומורה מקום ידוע ועל זה אמרו
בלשון האומ׳ אין אלה לעולם זונה אלא למקום אחד · כי הב׳ מורה מקום והעצם
אין לו מקום כי המקום הוא אחד מן המקרים והוא ממאמרי הקטג׳ · והנז׳ אינו הרמז
מקרה אבל זה שאמ׳ דרך · גבר בעלמה הוא דבר ידוע · ועל דרך האמת כי העלמה
הוא השכל והיותר אמ׳ כי דרך הגבר בעלמה הוא זה לא יובן כי אדרבה העלמה
בגבר אלא למבין דרך ק׳ ובדורותיו הנחבאים כדבר שלמה כי הגבר הוא הנפש החשוך
והעומד בתוך עשן וערפל כשיתגבר על זאת העלמה הנקיה והטהורה אז ישים שכנו
הרע והמאוכל ותחזיר אותה להיות כמו נפש שתשפט שאינה נפש כי תחזירהו
להיות כמו רוח הבהמה היורדת למטה לארץ · אינה יורדת למרומה כי נפש הבהמה
מן הארץ נבראת שנאמ׳ תוצא הארץ נפש חיה למינה ולפי אמ׳ דרך גבר בעלמה
זהו על דרך המושכל · ועל דרך הקבלה כי כשאדם יצרו מתגבר עליו והיה אז גבר׳
כתות והוא אויל כחסיד אז יתגבר על זאת העלמה ואמ׳ בהפך מעשי החשוך
נשכן החמור פעם טוב ושנית לשכל שנ׳ הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר
כי מדרגות העולם התחתון הם ד׳ חכם ואויל ורשע וחסיד · חכם וחסיד מחמת שקבלו
להשנה העליונה והיה יחיד ומתם בעולם התחתון ישוב שכלו לשרשו שמבחר כו והנף
ירד לארץ לשרשו ועל זה נאמ׳ החשה וילך הביא לאדונה והוא יצא כנפי כלומ׳
השכל עם הנשמה ישוב לשם והנף לב יפרד · ואם הוא אויל ורשע לא יהיה כח לנשמתו
להנצל מן היצר והביא מיתתו מיתת הבהמה ואם הוא חסיד ואויל תהיה נשמתו
מרחק שהיה מתם בעולם השפל נצלה מן היצר וחושבת להתקיים ומצד אולתו שלא
קנה בחכמה אין נשמתו יכולה לפרד מעולם השפל ולהדבק למעלה · ואם יהיה חכם
ורשע תהיה נשמתו נצלת מן היצר מצד חכמתו ומתחזקת בעצמה בקיומותה
ומצד הרשעה שהיה מחוק להמשך בעולם אינה יכולה להנצל מן היצר הזלה במהרה
והיה רוב מעלתה שהיא נפרדת מעולם התמורה שהוא מקום כל הנמצאם תחת השמש
והיה מתגלגלת תחת אור החמה ומתנועת העצם כבלה כתנור האש שורפת שאין
לה השוב ולא כח לעלות מדרגה לרקיע ולשוב לידבק לאור העליון · ועל אויל
וחסיד שאמרו שנפשו מתגלגלת היא מתגלגלת בגוף אחר שהיא שלמה של כבשי׳
פרא למוד מדבר באות נפשה שאפה רוח תאנתה מי ישיבנה ואחר שרוחו נדבק
כאחת כמו שנפשו למעלה כבשן הזבם · הן נומה שופר לא הנביאם שנ׳ כל נדר

וכל שבועת איסר לענות נפש ג׳ והלא הרמב״ם שאמרה תורה לענות נפש מלה כשהאשה מתענה נפש כשלא מתענה ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו אבל אם שמעו אישה ולא הפר לה ביום שמעו נדרה קיימת הרי נדבק הבעל ומעשה נפשה ונפשו ושלמה חוץ מ׳ יום קודם צורת הולד כדקיל׳ ולאחר מן השמים ואומרת בת פלו׳ לפלו׳ והלא הרואה כי עד מ׳ יום אין לו נפש והדבר זה קודם יצירת הנפש מפני כי נמרת הנפש האדם נתשרו אחד · ומפני זה אין לו להתמה על נפשות של אחים שאוהבים להיות אחד כמו שמצינו בנפש נדב ואביהוא ושלמה אמ׳ דוד סוף ק׳ נרחיו · ושמן הנדר ופורו כדפי׳ למעלה · ומשון האב אל הרמז שיכול לבטל נדריה שמן האב הוא הכלל כי שלא ימצאו עליה נדרים כשבת נשואין והלא רמז שאז״ל המקדש אשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים קדושין אינן כשלו׳ · והנה לך כי הבעל שהנדר של אב נקרא הכי לשון הפרה שמסיר הנדר מעליה כשבר כאלה מעלה וכשהבעל נדר הבעל נקרא הפרה שמפר אותו ועוקרו ולפי׳ מבינתי׳ אם כאלה יבטל יחוקן ושלמה רמ״ל כששן נדרים תארו של אדם מרב שמתיר שהאשה חייב יכולה להפר נדר הבעל ונשאר כנדרו תאבל מה שעושה ··

הלשון בע״פ [illegible] השבעתי אתכם בנות ירוש׳ עד שתחפץ · זאת השבועה עושה הנפש השכלית לשאר כחותיה שעסקתו עתה כמו הנפש המתאוה והמתעוררת והכחות הרגשיות · וזה שנאמ׳ אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה והוא כמו שתמצאו כמו אם כסף תלוה את עמי וקיימו דכתי׳ רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה · כלומ׳ כל כחות הנפש פועלים כל אחד לפי חילו אבל פעולת השכל עולה ומעולה על כלן וזה בנות ירוש׳ כי השכל נקרא ירוש׳ כמו שאז״ל אין הק׳ נכנס בירוש׳ של מעלה עד שיכנס בית המקדש של מטה ושאר הכחות הם בנות כמו כפריה ואת בנותיה כמו שהכפרים הם טפלים לעיר שאר כך כחות הנפש הם טפלים לנפש השכלית · כי מלאכה המצאה בהרבה פנים מלאכה מלאכה אחר אחדה · והמצא מלאכה נפשות ומלאכה נבואית · ומלאכה מקרית · ומלאכה טבעית · והמקרית הוא לפועל במלאכה ולא כמלאכה · כך אלה הכחות הן זהכון לנפש השכלית להוציא מהכח אל הפועל יחד עתה שידבק במעלה עליונה · ואמר שאמ׳ דודי כי הוא חולת אהבה ובאי זה ענין תמצאו אותו בהגדת מה · ומה הוא שם בן ד׳ אותיות שלא הלבו אלא אחרי המושכלות שזהו חולת אהבתו ואם תגידו לדודי אז תמצאו אותו ומה אם מששתם אתכם שחולת אהבה אני ואין לי חולי קשה מזה כי שאר החולים יש להם רפואה אבל חולי אהבה אין לה רפואה כי אם בהשגת

רקנו

רבינו והאחרונים כי חולי מסבת מחשבות יעיס או בשנוי אויר או מחשבת אהבה וחולי
המתחל וחולי האויר יש להם רפואה עליה השגחת האיזון במאכלים והדברים אבל
חולי האהבה אין לה רפואה כי אהבה שעברה של האהבים ומשלה החום הטבעי
ומשאה לחוץ ולא יהיה לה רפואה כי אם בהשלמת אהבתו כמו שקראה בגמירת
החום לפנים מחמת הקדרות אשר בחוץ יצא החום מן הכבד או מן הלב בגמילתם
ולפי אם לא יוציא החום המתרבק מחמת האיבה לא ירפא אבל יש לנו להסתפק
עמו שהשלים תאוות אהבתו והתרפאות · ולפי מחמת מראה הקורה חום האדם
המרחיקים למבת האשה בק בנה הקדר ועל התוף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר
התיו להם כי אין הקן היה לבריות כל הנשים אלא השם לא רצה לאסור הכל להם שלא
יבאו לתשוב ידם באיסור ועל זה אחז"ל יצר המוך ואשר רצה שמא לדוחה ומן מתרפא
ומפני שהנשים נשואות מעותו עמם תאוה באיסור נבג שקרין לשני לאכנו · אבל הרבה
שלא הורגלו באיסור נבג לא יכשילו לישראל ויוכלו ישראל לתשוב והאהבים מאיסור
עוד ויורע לך שהיו הדקין אורם בשוות שהיו מעבירין הנשים לפני האדון –
קבשלות היו מעוקות פשקן מחמת החטא והבתולות לא היו בעשקן מעוקות כזה
השען היו מוסרין אותן ·· נשלם פ' במדבר

תפשת של דבר הנה מנורת של שלמה שני נביאים מסבבים מנקב
ישראל ע"י זה ידוע לכל בעל שכל כי כל שלמה האמור
בשיר השירים קדש ולפי אחז"ל הנה מטתו שלשלמה דוה והנה כמו הנך כי הא אחרונה
היא מטת מאור והנך אין להם חלהם באותיות וזהו נ' הדין שהם יה כי השם אין –
לבקדו תבר והאיזון והמנא מורה דבר גדול ומעלה וקיינו דברי היושבים על מזוזות
ופרותים על ערשותם כלומר כל מעשאורו אין לו ערך ולפי אחז"ל ששים גבורים סביב לה
כי מטה הנה זה היא ששים ר"ל כי זה הנה מסבב מעלתו יה ואל תתמה שרבא /
לשון זהב נבואם כי כן מצינו שאמר כי עם מגל אין האבי' וזה ידוע לכל בעל שכל כי
קם מעשים אשרי כנה עם עשר ספירותיו ואז קן נבוה ישראל שבא למעלה ולפי
אחז"ל כשם הנה ערשו ערש ברזל כלומר מעלתו נקחו מעלת ברזל ודמה אותו לברזל
מעלה ולפי אחז"ל רב יכול ועל זה אחז"ל השנו אמות ארכה וד' אמות רחבה באמת איש
סכם ט' אמות ולפי אמר באמת איש באמת השם שנק' איש שנא' ה' איש מלחמה ועל
זה אחז"ל שנו ישראל כמה הוי הלב"פ. עקר עזרא בכלבם פרקי ואיתו אותו קבה /
קומתו ונקבה ונחית לנקהה שוא למעלה מעשיו שוכה להאי נמא וקיינו דברי /
שיני רעיים שברת אל הקה שבבת שלא שרבבת מעה כמה הוי עשר אמון שקל נגנא

כדכתיב כי עשר אלפין ושור עשר אלפין ומאתיים לקרסוליה וקרנייה · אלו הדרשות הכתוב׳
נפרקים קיו ישנים קרקעותיהם והיו מעיהם לקם אלו הנדות כה שירעשו משנתם-
וירבהו בשמעם כדאמר׳ היה מ׳ דורש ומתמיהם המבר בה לנצרך היה אותו׳ ילה
אשה בנפהם שנים הבוא · אשם היו אותו׳ דבהם כמשל אבל יש בתוכם דבהם
אחרים שאמר המשה שלה שנים רבות קודם יוכבר שלה למשה שהיה זקן לכנגד
שנים רבא שהיו ישרא׳ · וזה נב׳ היה מתבונן בעקירת הדבר כמו שאמר ואמר ה׳
אל משה מכה פוחון ושנה אחי הוו מעט מה נבירה משנה ורב מפיחון אלא נראה
משה שמא המשפט לו זכותו של אבהם שב׳ ויבא הפליט ויגד לאבם העברי · ואמ׳
מי זה שנה שפלט מדור המבול אלא הבנ׳ אל הרח אורו כי הכך נרבו אורו וכבר
ידעת שנמשלו החבורה להם שב׳ הפנו אל צור חוצבתם ובשיבא לבוהם מ׳ שמען
אמ׳ לא בהקדק ובואר לבבך אלא מגה׳ זכות האבות ומשתדו חר השבועה ולמען
הקים את הדבר · ואחר התחשבה חשב שנה אין אותו׳ אמ׳ אומה מו אין לבם בה אלא
כרבוייד שקים נ מראות אלה בזכות אבותם אמ׳ אם כבר קדמתי להם בזכות אבהם
וקרי שעך הדר הזאת והוכבו שלבם ובקומתם שבה ונרכו משל לישרא׳ שקם רשי׳
כח בחטבים ומן להם כח אלא כלאום שמ׳ כלחוך השור את ירק השדה מה שור
כחו בלשונו שחורך העשבים בלשונו אף ישראל כחם בלשונם דקיינו בתפלתם עשר
להם זכות אבהם ולא עמדה לשנהן נהפכה עליו וירדה עלתאחרם הקהה שינו
ומהם שהיה שנה מלך הכנן מגד הידבם ומשב זה המבות לא היה להם מעמד לפני
עכ׳ הולך משה לבור בתפלתו זכות אבהם וזכות האבות וזכות השבטים וזה
שהזכיר משה עשר אלפין כלומ׳ עמדה לו זכותו׳ והנרנא שלקח רמז נגד לזכות
כבוד והמשלים לבני המשם סדו שקות בבשורה והוא היה שוק כבש וה׳ לב-
עשר שהולך לכל אבל זכות האבות שכבר קדמהו ולכך אמ׳ שור והולך לכות
בקרסוליו כשמלו זכות אבהם ומשל שהיה משה אחך עשר בקבלה רמז כלן לשון
שמשה שלם שון לו הזכות כאחד · ודע שאמרו כבבות הרואה אבן שבקע לפרוק
שנה מלך הכנן על ישר׳ ולא אמ׳ קר שהדבר היה משל אבל אבן מורה שאמבי׳ שהיה
בכחו של אבהם לא משנה עלמו להפא עמו אבן גדולה אפי כחו ובשהוסר ממנו
כח וזכות לבם עמקם בכחו כאבן גדולה ··

תפלה למשה — אשר רצה כאשר הלך לבית תפלה · זו התפלה היא —
החיה כל מקום שנ׳ העתר בן ולא אינו אלא תבות לא
ה׳ מלך · ה׳ מלך היא פרק כמו ויברך ה׳ חולך לרגלי והמלאך ה׳ שהודך רוחב כמו

כי שפתי

כמו שאמרו דעת״י שהוא שמירה החסד. אמ׳ הזכירה תלויה בשכל והיא שמירה כלי זכרם
כי השכל״י לו לשמור עצמו מן הסבות הרעות ומהם שהרגל קרוב לברוח מן הרע ״
ולהדבק אל הטוב והנה הרבה לשון בל שירחק מהוכור ויראק מן הרעות כשישגה בכלם
נפש האדם ולבי תלה דוד כל התורה כלה בהלוך שאמ׳ מי יגור באהלך ״ הולך תמים ״
ותום הלשון בגרון ועל כל העבירות תלה הכתוב בהלוך דכת׳ לא רגל על ״ ועוד
שהפשט סבה באלו הוא השכל שהוא פרוח לו וקיימו דברי נבי הגוף שהוא יעקב
אין זה כי אם בית ״ ומאחר שהנוגע יעקב לשלום ולמחר התורה הגוף שהוא קורא
ענין החיים אתו תשובה שבלי הוא סבלפני שהבערה שבגרגעלו והנה שהוא קדב לשמוע
דברי תורה הוא טוב שלא יתעכב להביא דבתי הכסילים שאינם עוסקים בדבר וחוזם מ״
תרגומים כשעה שעשה העבירה מתחלך שלא נתגדו והם הוו לבהמ קרבן של שגגתם
אבל העוסק בתורה ויודע דברים התורה׳ שקר תוכם. ואם יצטרך לבהמ קרבן שלא ישוב
ועל אלו שמירת הסבות ברגל והרחקן על כי כשהרגל ״ כ׳ אלבי׳ חרב רגלו ״ דע
לכם בכוונות הטובות שלכן תרם להדבק בהם כשגת תפלה דוד׳ וכוונן הם ג׳ כוונות
דעות שלכן להדבק בהם . הטובות הם כשאל תרם נתנו בתפלתו מדרך החסד
והם כוונה שלא ישאל בדרך החיוב . והב׳ שיכון שיספק כד השם לגמלת החורין שאמרו
והכוונה הכפירה . והג׳ שידע שאם השם לא ימלא שאלתו לא ימצא אחר שיתננה לו .
והכוונה שסבור שאחר יתננה לו. ובכל אלו הכוונות טובות נרמזין מנגד בתפלתו
שאל מדרך החסד שנ׳ להיות את עבדך את נרלך . והעבד אינו שואל מצד החיוב
אלא מדרך החסד . והב׳ ידע מנה שיש ספוק כד השם שנ׳ ואת דרך החזקה׳ והג׳
שלא ימצא אחר שיתן שאלתו שנ׳ אשר מי אל בשמים ״ ועל אלו הכוונות נרמזו הב׳
ראשונות אהבה שהוא שואל מדרך החסד שנ׳ כי מעולם המה ״ והב׳ וגבורות
שיש לב ספוק כד השם מאחר נבור להיות מהם . והג׳ והדושה השם שלא ימצא
אחר שיתן לו שאלתו שאותו׳ חרבה קדש ואם מאחר שמעלכו אם המלך לא יתן לו שאלתו
איך יתננה לו העבד . ועל זה אמ׳ שלמה שמור רגלך כאשר תלך ״ אתם מגן
הרחבן דברי׳ והיו לשומפות בין עיניך ואח״ל מנא לשון שרים בנפתי ופת לשון שרים
באתהקי הרי ד׳ כחים בתשובה הם לכל סבור מדרך על ראשית החכמה .
עשה והיה כי יפתך ״ מורה על ספירת בינה לקרבן הבאות מגבם . ג׳ שמוע
מורה על אהבת חסד . הפשט והיה אם שמוע מורה על גבורת הדין הקשד
ואלו הד׳ הם נשמה לגבר והמצות מהם שהוא כח השכל וכל הד׳ הם נשמות כסא
אחר בגרונו שהוא כלי הדבור והוא בית שמושי והא׳ הוא מורה השכל והתפלה

היד מברך להניח שעה לא סיים המלכה אבל בראש שהוא סיום המזון
מברך על מלכות המלך · ומשם הקבלה כיד השמאל דכתי׳ ידבר מלא והם׳
יד כהה מקום יצר הרע שנקרא שמאל כדכתי׳ לב כסיל לשמאלו ומשחירו ·
וקושרו בבלועה שחורה שהשחיר · יצרו וחוזר בתשובה בעת הנחת התפלין ·
והרצועה בו כוונת שיהיו מובהקות שחורה דכתי׳ למען תהיה תורת ה׳ בפיך לומר
שקושר הבהמות שלו · יצרו וחזו מלאכם כעבדות ותנם עולם דכתי׳ תמימם
תמימה ימים ולא בעלות מותה ולא שבירות ותנם עולם · לא כמלה כי התפלין
אינם ראויים למי שהולך אחר התאוות שדומה ללב · ולא בשבירות כי השבירות
גדול יותר מן התפלין והוא אור וחיים שבך אור התפלין כי היודע מהו שבירת כלל
הכל וחיים שבך התפלין · והתפלין הוא כמו הקבלה שבך שיכוף יצרו כמו הקבלה
וכותב קדש לו והיה סימן מיותן שמשנו והיה אם שמוע תשמעו · אמנם שמן
התמונה שמכבד שתי הרשויות ונקך לקשור ה׳ כוחם מבואר המשכל שלב והיא משומית
דלית שמשמע מדת חסד והוא מדת התום והוא גבורה והוא מדת הדין אלו שני
הענינים שבמן שיהיו היצר כמבחבות הלב של אדם וישרבל בכם היצר שולך
במשכלות ויגדיין במדת הדין ·

תשרק והיה מקב · שרי כמון וקאי המיתן הפותי נגי ע׳ זה שאמר בנפש
ישראל שרי כמון הוא יצר הרע שנקרא כמון שב׳ מצמון
תפרת הרעה וכו׳ שהביר זה עם השכל ובגמרך יפותי נגי הבה שלא ישוב
אדם מדרכו הרעה לא יתן שכלו ריח לבני הגם ולפי שהיה הוא דבר שאינו נוף להורע
כי הנשמה אחר הפרידה מן הגוף הוא השכל והוא כמו מלאך שמרחבק נדיעה
הש׳ ומשיגה כפי השגתו ולפי שהיה בא עני׳ אמלכני כי הבה בתפוח ובשינים בחוש
אז פעולת שלהם כך הנשמה יפית היתו וישלב שם על זה המתמלאנו והוא בשישלים
יצר הרע אחרי השכל ולפי׳ הגם מן הקדמות לא היה נקנה ממנו כי אם הריח ·
שני להם שמושך גופם נחוה ולא מתבנו שריח שובה שאין לך הוא המשהבות היונה
אלא היה זה הוא הנשובה משלב השכל וזה שאמו׳ שרי כי השינה היא מנוחת
החושים כאשר אנו פועלים פעולתם אז היא כמו וזה שרי הוא התעוררות
החושים שבהם תלוים קרוב כמו שאמל שונה ולבא הרי סרסורי לחטאה נינהו
ומה שרתם כמון כי הוא מתואר בנגמו כמון ודרום ויהיה מבמזרח ובמערב כי הרוח
הוא ענגוע האויר בסבב עלות האיד מן הארץ ובהעלות האיד קידש ממזרח
כי במהותו הוא השמש עליו · ובשישוב השמש במערב יתלהלה אל מזרח ושוב

קאמר וכו׳ נגד לבני ישראל שהמצוים קודם התורה שלא יוכלו לעבוד דבר מן הכבוד ולשמור
ואחר זה כלמוד והוא הקיבול שיוכלו כלמוד ושתפיה ויהיו משעבדים בתפלה בה שורשן
שמע ועם הקדש ואחר אמר׳ שיתוב בתפלים וקיים דאמר׳ כנסת תורה חרבנו׳ מיתנין והגיה
כמאן דתנחא בביתוק כי התלמוד גדול תלמוד מביא לידי מעשה ואחם לה זכרון גדול ואחר קיים
הנדון כי תמחר שישמו בה השד וישאקו בה יהיה לבם לאות ולשדות כן לאות כן לפני
אם לא יעסקו בה קיימו דאמר״ל תנו׳ פועל תוס ראשית מדון שהתלבשו שלחדם אינו של
דבר תורה אם עשיר הוא ואמר׳ עשיר קיימי לא יכולין לעסוק בתורה מלמשא כן חפוס
יהיו אורו שהיו לו אלא מפיכות כסף וכשגן אלא עשירות כשגם והדר הוא מתעסק בתור׳
ואם יעסקן עם קיימי הללו חקן מחייב אותו שהיה עני בתכלית העני ולא היה מונח
תלמוד תורה ואם יעסקן בסע קיימי ולא יכולין לבטל רבי יוסף הצדיק יחייב אותו שרפתו
יצרו ולא עבר בעבירה מפני השדלו בתושבות׳׳

(תפארת החיים) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו לקח היא התורה והוא לשון
קנין כמו נתתי כסף השדה קח ממנו ר״ל נתתי לכם מקח טוב שקניתם
שאינו כשאר הקנינים כי כשאדם מוכר חפץ המוכר נשאר בלא שנשאר ריקן מן החפץ
אבל המוכר התורה נשאר מ׳ שיהיה שנ׳ יש מפזר ונוסף עוד ועוד אם כחליפין
חליפת התורה משובח משאר חליפין כי כשחליפת כבר בתמור לאחד נשאר כבר ולא
בתמור אבל אם יחליף אדם תחכמ׳ בתלמוד אחר כשה נשארו שניהם ולזה שניהם וכן
במתנה היא משובח כי אדם כשהוא נותן מתנה לחבירו והוא משועבד לו כל ימיו
על שוטלכם כמוני אבל הקב״ה נתן לנו את התורה ואם נשמרה היא ישלם לו גמולו
ויותר אפי׳ אמר הקב״ה מאחר שנתתי לכם קנין טוב כזה תורתי אל תעזובו שתמנתי
בעולם הזה שנקרא טוב שנ׳ וירא אלהים כל טוב והעולם הבא שנקרא טוב שנ׳ מה
רב טובך אשר צפנת ליראיך׳ והתורה במזוזה נדבק בהם שנקר׳ טוב דכתי׳ טוב כי
לקוויו אמר תורתי אל תעזובו׳ ולפי הענין משא כמו בפיהן שאם אחד שנאה
קאמינו השרשים וא׳ הרביעי שלשם קאונה לאשם לפי שנברתק מרדכי הקותר יקי׳ ה׳
קרוב לאשם יותר מן קאמן לפי׳ שם קאונה לשלשם אבל ישעיהו שלא הבינו לתרגם
הזאת כי יהיה יותר קרוב לאחן שם הקונג למדן דכתי׳ אמונו שמו׳ והאמין ארן ולה
שכקין ר״ל סדר קהאותשה של שרה מו הלה לך כי הזין בניתו׳ האחד לך דם
כי עשרים נב ואחרם בספרו ואמר יצרו מן כמשך ותולב אשרי כבר כפלין מה
תורה תמלו׳ קיו״ל מו׳ ים והוא השכל כמשך שקנגוב אלו לים הגדול שתמצו
נשפטים שאר השכלו ולפי׳ זכר בתמצאות חן לפני קדם דכתי׳ וכמו יודעאתכן

כי מצאתי מן הכתוב כלומ' כמה שהות כתוב אח"כ כי שהיא יהיה מדה טובה גם מדת
פורענות כדכתי' פוקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשי' ועל רבעים וקס ד'
דורות. וכתי' ועושה חסד לאלפים אם' מדה טובה מרובה על מדת הפורענות ועל זה
אמ' אחד כדכתי' ה' ארך אפים ורב חסד כי ה' הראשון הוא מדת רחמים וה' השני
כבתחלה ה' והוא מעורב ממדת הדין וממדת רחמים כי א' הוא וה' והוא מדת רחמי'
ורב הוא מדת הדין ואחר אמ' פוקד עון אבות על שלשי' ועל רבעים וקס ד' דורות
ולמה לאחר שאמרתי' שקם יג' לטובה כנגד אחד לא רחוק שכבר נאמ' כל עונש
הנם נעתק בהם ולא ישוב לך לומר אפי' אם במצא דבר זה אמ' לו תמשך לרעה
אבל אחד עבר לדורות אלא ודבק בהם. עם כי שיש כלו' מעשה תהיה כושעך'
שהוא מדת רחמים. ומן שאך אמרתי' שהוא מדת רחמים לבאים כנגד יהיה להם
עם שונאו כתוב ולא לעולם חסרו לאחד. ואשר חרב נאמר כלומ' זה הוא שאתם
יהיה לך כמו חרב להם כשונאך והיינו דכתי' חרב נוקמת נקם ברית ובשבר
שעשו הרשע נאמר על נו כחרב דכת' ועל חרבך תחיה ואמר אותו' בכאן
ואשר חרב נאמר שנפלת כשונאיך והיינו דכתי' לא תירא מחרבו של עשו וכחשו
אויביך לך ואתה [illegible] כאם חי תהיה אויביכם נכחשי' ואתם
על במותימו תדרוך כלומ' מאחר שיהיו מוכחשים הם ואויביכם תדרוך על אויביכם
ועליהם כמו [illegible] אלהיהם הם כשונכם ובאלהיכם ובאלהיהם תעשו דבר
ושנאתכם ועבדתם אם אלהי' אחרים עץ ואבן והולך לבראותם עבדו [illegible] שידיו
עובדים שישמיו וירבו עליכם ועל אבותיכם שפס עלהם ושלמותם.

תפארת וזאת הברכה — והתפארו ממנו משה' וכבוד והדר הנאמר במשוליו כי כתב
ממני והתפארו ממנו משה' כי אדם [illegible] מה כמשנן.
עם בן ד' אותיות מן השמש שהמבו הוא החומר ואחריו משה' כלומ' מאורו נפש שנתן
להם נורם לו אחת מכחותיו להעורת ממנו והוא כח המרגיש הוד והדר נקרא הנאמרו אם
זכה. ולפי' אחור וקדם צבני כלומ' בחומר שהוא אחור וקדם שהוא השכל ורז"ל אמרו אחור
למעשה בראשית וקדם לפורענות. ולפי' נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ולשון שוכפות עליונים
ותחתונים כי הנפש מהעליונים והחומר מהתחתונים וכתב שילך אתה לאם ינוח את הלק אחרי
השכל ועלה שכלו אל בלבים אשר נבנו ואם ילך אחרי החומר ירד לעומק ואחרן כמו הבהמה
ועוד אמ' נהוראי אדם הראשון מן הארץ עד לרקיע. צג' אחור וקדם צרתני ומספק מעשיו שנ'
ובשבעו כפיך. ולפי' אמ' רבותינו ממשה יהיך כי מאחר שהיה לו מעלת העליונים.
מן הארץ הוא שישלט על התחתוני' שאין להם שכל. כל שרש מחבבו כל התחתונים שרק

נגד

13

כתב המשובו ולפי' אמר המשיב ולא ידע מש"ה אב קבלתו עד היום הזה מאחר שזכו ע"ש
להרגיש שלום ושלום בשלוים איכו כן שידע אדם בקבלתו ולא הרגיש שקבל לו
התורה כי זה ידוע כי אין אדם יכול לבטל רצון אלא בספק האומר בפועלו דיבור
בשרו מחובר לפי' היה מעשה האב לחייב בו לדבר לגם יותר שיבטל דיבור ובמחשבה
בשרו מחובר למחשבה כי לאחר משובו אינו יכול לבטל שום דבר שב' כי לא שאול קודם
מורי הלך ולא ישברו ב' את האשה ולפי' היה מתחוה קיים ולפי שעשה בקדם כבבו
נעלם קדרו כי הגם שבבדו של נפשו ועתק סקבלתו דבר' כן קרכו יתיך למוב כי הגם
שעשו ק' קי"ם כמשן זה בן ל' אחדות עם עשר ספירות נ"ל שאמרו מגו שאמר קבב
אמר' המשיב לפני הב' כן שסתרך דבר' כן ב' אלף השמים ושמי השמי' וכן המיתי'
המשל לאדם שקיב לו אחד ויפה ובכתב למלך ואמר' לו המלך אם רוצה למוכרו של בחקך
אמר' הקב' והלא שבת הוא לך שכן יושב אמר' המשיב יש שקבל התיה ודבר שנתן בסם כתב'
יתוב אמר לו הקב' והלא אדם גדול משך היה שנברא בצלמו ומה אל אם גדול משך
מהמיו שקוח תמאת שלוי בראשון ואם קיימתו כתוב תולדות אמר' הנה אחבים שעומד
בשאר נפשות ומה אמר לו אם גדול מהמיו שקולו' ישמעאל שקיב המשיב אל הנה יעקב
אל אם גדול מהמיו שנשא שתי אחיות אל נברך היה מולבה שקימור שאין מולבות
בנהגב במחבבת אמר' כמולם שמו ואין לך אלא שנגב א' בחיים לך אל המשי' וכתן
אמר' להם בקבלו שני אחריו יש בקבלו עלינו מיום הזה אלא כתב' אל המלך המלך
לך ומול משאמרו של מעשה הלך ונעמד אל המשיב ומשאו שעסק בתב' אלחין אלום להשיים
אמר ב' וכן עמו המקרים כמו של המשיב וחוזר בפרט נפש מיד נכנסו כל המלאכים אל
המשיב אמר' להם מי יבא שאמרו של המשיב ואם לו השבע אדם שדבר שעסק תם כתב'
וזה מסיוך עמו מי לא יירא לכך אמר' אמר' הקב' המשרך יוד משם שמתגלה אלו יתין מברך
אמר' הקב' אם הלך משלמי יוד לך ב' למשה אמר' לו כבר הנביא שורק שכתוב אמנ'
אם כבש לחייב בן לו מסבחות החכמה וקהיב יוד הא נבן לו מסבחות החכמה וזה הוא
שבא שאין למשה לשאול מהמו כבר הלב ולא היה יודע לשבט הלכו לבושע ואמרו
לו למורינו רבנו היה יבושע מלמד להם ומשה שומע לפניו כתלמיד לפני רבו מיד אמר'
משה מה טוב מורי ומחי' והקבלה מיעוט ולקח דבר' שאמרו וקיים דיבור' ויתן משה
עבד ה' שנתן מוסב של פי ב' ברוך הוא .. בלחו/

דיבר במתמובו פום ב' בשמע לאחר נדר שנב' ברכ"ד לפ"ב / ושל יה עו' לאחר שבע שעקשה'
בא בן לחון [illegible]
[illegible]

ר

פנחי ו

בנה